Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehleschanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikuma: par ½ gadu 1 „ 40 „
bes Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots festdeenahm par pilsk. 10 sahkot.

Maksa par sludinaschanu: par weenas slejas smalku raksstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Peters basnizas.

34. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 47. Sestdeen, 25. nowembrî. 1889.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **sludinajumus** nodot **Rigâ, pee Petera basnizas.** Bes tam „Mahjas Weesi" war wehl pastellet bes daudz peenemschanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigâ un Sarkandaugawâ, wehl zitâs pilsehtâs, kà **Jehsis:** Peterson k. bodê; **Walmeerâ:** E. G. Trey k. bodê; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin k. bodês; **Rujenê:** J. Altsne k. grahm.-bodê; **Limbaschôs:** D. Uhder k. bodê; **Jelgawâ:** H. Allunan un Besthorn k. grahm.-bodês; **Bauskâ:** J. Beckmann k. grahm.-bodê; **Kuldigâ:** Besthorn k. grahm.-bodê; **Wentspilî:** M. Ries k. grahm.-bodê; **Leepajâ:** Ulstin k. grahm.-bodê; **Tukumâ:** Baumann k. grahm.-bodê; **Talsôs:** H. Tow k. grahm.-bodê un bibliotekâ un Wolantschewski k. grahmatu-bodê; **Kandawâ:** Jaegermann k. weesnizâ; **Sabilê:** Ginter k. weesnizâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

Jauno teesu eeweschana.

Wina ekselenze, Widsemes gubernators, „Widz. Gub. Aw." isssludina wispahribai par sinu, ka justizministra kungs, weenprahtis ar eekschleetu un finanzministra kungeem, kà terminu preeksch to uz Keisara Aleksandra II. likumu nosazijumu pamata un likuma par winu isleetoschanu Baltijas gubernâs sastahdito teesu eestahschu, kà ari jauno aizbildneezibas eestahschu eeweschanas Widsemê ir noteizis 28. nowembri sch. g., lihdz ar to peesihmi, ka lihdz ar jauno teesu eestahschu atwehrschanu krepost-nodalu preekschneekeem un sekretareem, kà ari jaunàm teesàm peeschkirteem notareem ir winu peenahkumu ispildischana ja-eesahk.

Politikas pahrskats.

Wahzija. Starp raktuwu strahdneekeem wisâ Wahzijâ ar katru deenu iszelàs leelaks nemeers. Esenê strahdneeki noturejuschi sapulzi, pee kuras peedalijuschees kahdi 3000 zilweku. Daschâs weetâs grib greestees ar luhgumu pee keisara, lai winsch par to gahdatu, ka strahdneeku gruhtais stahwoklis teek pahrlabots.

Austrija-Ungarija. Walsts sa-eimu atklahja 22. nowembrî. Budschets, kas sa-eimam likts preekschâ, rahda masu atlikumu un ap 14 milj. ahrkahrtigus izdewumus, no kureem puse nodomata preeksch jaunajàm flintèm. No walsts eenahkumu un izdewumu aprehkina (budscheta) redzams, ka waldiba grib uzlikt nodokkus, kuri jamaksà ik katram no saweem eenehmumeem.

Italija. Kara ministris peeprasijis 17½ miljonu franku preeksch besduhmu pulwera taisischanas un 10 miljonu preeksch zeetokschnu izlaboschanas; juhras leetu ministris luhdzis 4 miljonus franku.

Bulgarija. Iz Sofijas sino, ka Austro-Ungarija pahrdewuse Bulgarijai 100,000 izbrahketu Manlikera sistemas flinschu un 50 milj. patronu uz Austrijas semes bankas aizsnehmuma rehkina. Bulgarijas kara komisija jaw wairak reizas leegusees peenemt schahs flintes un patronus, kaut gan prinzis Ferdinands uz to pastahwot, lai tahs nem.

Seemel-Amerika. Kongresu atklahjot Saweenoto walstju preekschneeks Harisons sinoja, ka draudzigà satikszme ar Brasiliju ne-esot trauzeta; republiku turpretim wareschot formeli atzsiht tik tad, kad Brasileeschu paschu wairakums winu buhschot atzinuschi par labu. Sihmejotees uz pastahwigeem walsts eenehmumu atlikumeem, Harisons eeteiz muitu tarifa pahrgrozischanu, kà ari juhras kara spehka pawairoschanu un peekrastu aizstahweschanas sistemas pahrlaboschanu.

Wehstules un sinojumi.

(„Mahjas Weesa" originalas korrespondenzijas.)

No Pinkeneekeem un Beberbekeescheem mums raksta: Schoreis gribu kahdu wahrdu runat par bailèm un par nebailèm pee mums. Kahda wezenite eerunajuse, ka tagad pa garajàm naktim staigajot apkahrt launi gari un spoki; schee wiswairak peemihtot pirtîs aiz krahsns un palahwê. Par to zitas no muhsu meitàm ir palikuschas tik bailigas, ka nedrihkst wairs sestdeenas wakarâ pirtî eet. „Mums bail, mums bail, redz, redz, Dore, kas tur jaw kustàs!" tà dzird runajam, kaut ari pirts tik 100 solu buhtu tahlu no istabas. Turpreti schihs atkal otradi dara. Schinîs garajâs, tumschajâs naktîs swehtdeenas wakarâ no-eet krogu ballê, kaut ari krogs buhtu 5 lihdz 7 werstes tahlu, winàm nemaz naw bail, lai buhtu kahds laiks un zelsch buhdams, un paleek tur gandrihz wisu nakti. Jaw nedelas deenâs apklauschinàs, kurâ krogâ buhs balle. Dore sarunajàs ar kaiminu Lihzi, schi atkal ar puschelneeku Greetu u. t. pr. Kà runats, tà darits, laisch tik projam, naw nemaz bailes! — Wehl japeemin, ka 14. nowembrî eesahkàs muhsu mahzibas behrneem tas laiks, kad teem ja-eet mahzitaja muischâ pee zeen. mahzitaja mahzibas stundâs, sataisitees uz eeswehtischanu; bet muhsu jauneekli tanîs stundâs zeen. mahzitaja preekschâ par daudz nelabi uzwedotees, ka tihri kauns, mums to dzirdet. — 13. nowembra wakarâ izzehlàs uguns Streila meschzarga Jahna Duhzchala lopu stallî. Lopi tika izglahbti, bet lopu bariba un wehl zitas leetas palika ugunî. Kà dzird, uguns zehlees no pihpja.

Kahds Beberbekeetis.

Wehl no Pinkeneekeem un Beberbekeescheem mums raksta: Schoreis pazinoschu par schihs wasaras auglibu. Pee mums no wasaras swehtkeem un nedelu pehz Jahneem pastahweja jauks un karsts laiks, pehz Reomira 30 gradu. Pirmo seenu sanehmam it labu, pehz tam eesahka lihnat, ar seena un labibas sanemschanu wairs tik labi ne-izdewàs; rudzi, meeschi, auzas, kà kuram bij auguschi, zitam labaki, zitam sliktaki, tàpat bij ar sahli; kartupeli labi un miltaini, kahpsti, dahrza saknes pa widam, koku augli, ahboli, bumbeeri, pluhmes, kezberes pawidam, mescha ogas, melenes, glahzenes, awenes, bruhklenes, dzehrwenes bij it pa pilnam auguschas, tàpat ari zehnes. Lasischana mums naw par brihwu, bet katram lasitajam jamaksa diwi rubuli mescha kungam, tad dabujam brihw-grahmatu, pee tam wehl meschâ starp lasitajeem un meschazargeem daudzreiz noteek kihlaschana un plehschanàs. Bruhklenu ogas eesahka lasit tihri puszalas, weeni otreem nenowehledami. Muhsu Bab-ezarâ siwju bija wairak nekà pehrnajâ wasarâ, putnu ari laba dala. Bites medu it labi bij eenesuschas, rudens bij labs, silts un jauks. Lopi gandrihz lihdz pat Mahrtineem gahja ganôs. Sawas plawas tomehr wisi nenopkahwa, tas notika zaur kuhtribu, palaidnibu. Tad wehl peeminu ka Leelajâ zeemâ gruntneeka Zerlina mahjâ 11. nowembra naktî Ikschkiles uzradniks sanehma kahdu jaunu wihru, kursch pee Ikschkiles saglu bandas peedereja. Muhsu Boschu saimneeks Eduards Kliwis 9. now. deenâ, netahlu no sawàm mahjàm meschâ atrada kehwi, kahrklu kluhgâ peesetu, kura izrahdijàs par Kalnzeema saimneeka Andreja Maz-Peitina sagto kehwi. — 9. nowembrî Antin Sebru saimneeka manta nahza uhtrupê apaksch ahmara, paradu dehl.

Sinotajs.

No Malupes mums raksta: Kad M. tirga wakarâ krehsla metàs, tad wisi laidàs uz mahjàm. Tà ari G. gribeja gar krogu aizbraukt, bet te eeraudzijis sawu pazihstamo sirgus pee sehtinas peesetus stahwam, winsch peesehja ari sawu sirgu teem lihdzasch un pats eegahja krogâ, „zela kahju" eemest. Kad kahdas minutes ar kroga brahlischeem bija padzihwojis, tad winam eenahza saws sirmitis prahtâ; bet pirms winsch gahja apskatit, te jaw eenahza kahds pazihstams ganu puika un pasinoja G—am, ka wina (puikas) pagahjuschas wasaras saimneeks R. esot wina (G.) sirgu aizbrauzis. Nu tik G. satruhzees izsskrehja laukâ un teescham sirgs bij aizbraukts. G. nu luhdza sawus pazihstamus, lai nahktu winam paligâ, kuri ari neleedzàs un sahka dzihtees sagteem pakal — taisni uz R. mahjàm. R. mahjâs eebraukuschi, tee atrada G. sirgu uz pagalma peesetu un auzas ari netruhka preekschâ. G. sawu sirgu eeraudzidams palika meerigaks, bet tee ziti to teesu nemeerigaki, wini tagad gribeja dot „saglam sagla algu". R. ar trihs nepazihstameem tehwineem tika sazeeti un aizwesti uz M. muischu atpakal, kur uz zela tika dota nodomatà „saglu alga". Kad muischâ tika eewesti, tad saglu baltee kaschoki bij no weetas dublainàm strihpàm apklahti, kuras no wedeju pahtagàm bij zehluschàs. Te nu sanahza daudz skatitaju, kuri ari kaut kà gribeja sagteem atreebtees, bet polizijas klahtbuhschanâ nedrihksteja teem pee meesas neko darit, bet tad tika wisadi izneroti. Tà kas nu kuram eenahza prahtâ, to tas ari pee sagteem izdarija, lai tikai waretu tos kreetni izjokot. Wini no muischas tika aizwesti uz kantori, kur uz zela tika atkal ar siteeneem pameeloti. Muhsu kantorî ir tikai diwi zeetuma kambari, bet schoreiz bij 4 zeetumneeki, tapehz diwi, R. ar sawu labako beedri, tika uz W. A. kantori aizwesti. Kad pee kantora bij nowesti,

Feletons.

Par „influenzas" slimibu.

Izgahjuschâ „Mahjas Weesa" numurâ iz Peterburgas sinojam par kahdu sawadu lipigu slimibu, kas tur pehdejâ laikâ stipri plosàs un kuru mahziti wihri nosaukuschi par „influenzas" slimibu. Pehz jaunakeem eewehrojumeem netik ween Peterburgâ, bet ari pee mums Rigâ schi lipigà slimiba leelâ mehrâ izplatijusees un tamdehl pasneegsim te par to kahdas tuwakas sinas.

„Influenzas" slimiba naw kahda gluschi jauna slimiba, ta jaw Kreewijâ, it sewischki Peterburgâ ir izplatijusees 1711., 1780., 1782., 1799., 1831., 1833., 1836., 1844., 1847., 1855., 1857. un nu tagad schinî 1889. gadâ. Bet schogad ta ir sahkuse izplatitees daudz leelakâ mehrâ ari pa zitàm pilsehtàm Kreewijâ. Tà no Sewastopoles starp zitu sino, ka tureenes eedzihwotaji gandrihz wisi saslimuschi ar scho sehrgu. Tàpat ari pee mums Rigâ daudzâs fabrikâs leelakà dala no wiseem strahdneekeem weeglaki waj gruhtaki ir saslimuschi; Jezena fabrikâ par peem. ir saslimuschi kahdi 40 strahdneeki. Tamdehl sinibu wihri sahkuschi it nopeetnu wehribu schai slimibai peegreest. Pehdejâ „tautas weselibas kopschanas beedribas" sehdê Peterburgâ, kuru notureja 17. nowembrî, kà Kreewu laikraksti starp zitu sino, Dr. Sdekauers tureja runu par influenzas slimibu, kas sazels mahzito wihru aprindâs leeln eewehribu. Proti, Dr. Sdekauers apgalwo, ka influenzas slimiba ne-esot nekas zits, kà koleera sehrgas preekschteze, kas muhs nahkoschâ pawasarî peemeklescho. Influenzas slimibas dzihglischi pahrmitinaschotees pee mums par seemu lihdz pawasarim, kà Dr. Sdekauers domà, lai tad pahrwehrstos par bihstamàs koleera sehrgas dzihglischeem. Sawas runas beigâs Dr. Sdekauers teiza: „Lai Deews dotu, ka es sawàs spreedumòs buhtu maldijees!"

Zerezim, peezihmê „St. Pet. Ztga", ka Dr. Sdekauers pateezi maldàs, ta jaw nebuhtu ari pirmà reiza. Tahlak mehs zeram, ka ari ziti mahziti wihri par scho lipigo slimibu izteiks sawas domas, lai izbaidetee kauschu prahti atkal apmeerinatos. „Tautas weselibas kopschanas beedriba" eezehluse sewischku komisiju, kas lai scho slimibu sihkaki izpehta.

Loti eewehrojamu runu tureja ari dakteris Lipskis tanî pat sapulzê, kas nodrukata „Waldibas Wehstnesî". Dr. Lipskis izteizàs par scho slimibu schahdi:

Pirmos saslimschanas atgadijumus ar influenzi (gripu), kas Peterburgâ parahdijàs no 20. oktobra sahkot, eeskatija par weeglu karstuma gulas (tifa) slimibu un spitali drihz pildijàs ar schahdeem slimneekeem. Bet pehz kahdàm deenàm ahrsti atzina, ka te ir darischana ar influenzas sehrgu.

Influenzas slimibas ir diwejadas: weena, kas stipri slimneeku sagrahbj, bet tad pehz 4—6 deenàm atkal pahreet un otra atkal, kas gan ir weeglaka, bet tad nedelàm un wehl ilgaki slimneeku moza. Slimibai parahdotees plosijàs ta gruhtakà slimiba, bet pehdejâ laikâ izplatijusees ta weeglakà. Influenzas slimiba daudzkahrt izplatàs tikai pa masu apgabalu, bet ne reti ari pa plascheem semes strehkeem un aizsnem weselas walstis un pazaules dalas, ta paleek par sehrgu. Pehdejâ atgadijumâ sehrga maz deenâs izplatàs pa plascheem semes gabaleem. Tà p. peem. sehrga 5 deenâs noklubst no Egiptes pahri par juhru lihdz pat Parizei, Franzijâ, un tschetrâs nedelâs apzelo wisu pasauli! Tamdehl ir domajams, ka slimibas dzihglischi lidinàs pa gaisu un teek lihdz ar wehju un wehtru tahlak izplatiti.

Pee lihdzschinigàm influenzas sehrgàm ir eewehrots, ka tahs izzelàs ihpaschi tad, kad laiks peepeschi pahrgrozàs, paleek uz reiz waj nu silts jeb aukstS. Tà p. peem. influenzas sehrga Peterburgâ 1782. gadâ izzehlàs, kad gaisa siltums peepeschi schahdi pahrgrozijàs:

2. janw. 1782. g. bija 35 gradu aukstums pehz Reomira,
3. „ 1782. g. no rihta bija 5 gradu siltums pehz Reom.

Kahdas deenas pehz tam Peterburgâ saslima wairak nekà 40,000 personas ar influenzas slimibu.

No profesora Eka aprakstità influenzas sehrga no 1847. g. izzehlàs ari zaur to, ka marta mehnesî gaiss bija loti silts, bet tad peepeschi uznahza atkal leels aukstums. Wehlak, kad 20. aprilî gaiss palika pastahwigs, ari sehrga ahtri mitejàs.

Schagad schi sehrga ir izplatijusees gandrihz pa wisu Kreewiju. Kaut gan pee mums eepreeksch naw bijuschas peepeschas gaisa siltuma pahrmainas, tomehr pehz loti siltà rudens uznahza oktobra mehnescha pirmajâs deenâs 10 lihdz 12 gradu aukstS laiks, kas pastahweja kahdas 8 deenas, un tad atkal lihdz nowembra mehnescha widum eestahjàs loti silts laiks.

Bez tam daschi influenzas sehrgas pehtitaji domà atraduschi, ka auztruma wehji stipri palihdzot schai slimibai attihstitees. Un pateezibâ oktobra mehnescha pirmajâ puzê Peterburgâ pastahwigi puhta auztruma wehji, tà ka Newas uhdens stahwoklis 12. oktobrî nokrita kahdas 24 zollas semaku, nekà arweenu tas stahw. Lihdz ar uhdens krischanu upê ari pamatuhdens stahwoklis krita, kas palihdz lipigàm sehrgàm izplatitees. Domas, ka pa to laiku, kamehr influenzas sehrga plosàs, zitas slimibas mazinajàs, naw izrahdijuschàs par dibinatàm; ir pawisam otradi, jo Peterburgâ, influenzas sehrgai izzelotees, mirstiba ar zitàm lipigàm sehrgàm bija daudz leelaka, nekà eepreeksch.

Beigâs lai peeminam sihmes, no kuràm scho slimibu war pazihst.

Saslimuscho moza leels karstums, kas sneedzàs lihdz 40 un wairak gradu, galwa sahp, kruhtis, wehders, lozekli un ikru muskuli raustàs un ap sirdi it nelabi; ziti atkal wemj, ir saihguschi, naktî stipri murgo, ir loti meegaini un spehki azim redzot mazinajàs. Daschus moza atkal stiprs kahzs, ziteem eerodàs eeznas un sahp kakls. Azis ir ustuhkuschas un sarkanas, mutes ahda eekschpuzê nozarkuse, meesas ahda ir karsta un sausa, aknas un leesa paleelinatas, kruhtis sewischki neko nemana; wehders ari naw kahrtibâ, ap neereem (ihkscheem) speeschot sajuht stipras sahpes. Schahs slimibas sihmes no eezahkuma ir deezgan stipras, bet pehz 4—6 deenàm tahs ir pahrgahjuschas.

Atwezeloschanàs ir daschada un atkarajàs, kà rahdàs, no ta, zik stipri kahds ir ar scho slimibu saslimis. Daschi slimneeki juhtàs tuhlit otrâ deenâ pehz saslimschanas tik spehzigi, ka war eet pee darba, pee dascheem turpretim pa-eet wairak deenas. — Schi slimiba wispahri naw nekahda bihstama, jo mirschanas atgadijumi nahk loti reti preekschâ, pa leelakai dalai tad, ja slimneeks zaur ne-uzmanibu atkal no jauna saslimst un tam peemetàs zita kahda nopeetna slimiba. Wiswairak saslimst jaunaki zilweki, jo Peterburgâ no 134 slimneekeem bija tikai 5, kas wezaki par 40 gadeem.

Kà zahles pret scho slimibu mahziti ahrsti eeteiz kininu un, zaprotams, slimneekam par wisàm leetàm jazargajàs no wisa, kas saslimschanu pawairotu.

Wisniknaki schi sehrga plosàs gan Peterburgâ, jo domà, ka weena treschdala, waj pat puse no wiseem Peterburgas eedzihwotajeem

tad R. bija tà peebausits, ka newareja wairs uf kahjàm nostahwet. Otris bij masak peebausits, tas wareja wehl pats kantorî ee-eet. Kad pagasta walde saglus apskatija, tad R. sahka schehlotees, ka wedeji winu esot breesmigi sastuschi, wirwi esot salikuschi diwkahrtàm, wehl leelu mesglu eesehjuschi galâ un tad situschi, zik ween spehjuschi. Otrâ rihtâ, kad R. tika uf A. aiswests, winsch bij ustuhzis no galwas lihds kahjàm, pat pirksti bij ustuhkuschi. Drebuli pahreet par kauleem, tahdus darbus dsirdot, bet sagli par to neko ne-istaisa. Tà pagahjuschâ gadâ kahds bija pee firgu sagschanas peekerts un uf A. wedot tizis nopehrts, bet pehz kahdeem mehnescheem bija sawu sodu nosehdejis un atlaists sawâ pagastâ. Tagad nu atkal wisu ir aismirsis un sahzis apschaudit sunus, kà domajams tapehz, lai waretu atkal tikt pee firga. Lai Deews dotu, ka schis atgadijums kertos sagleem pee sirds un firgu sagschana masinatos. To wehlàs Ehrglis.

No Aluksnes mums raksta: Naktî no 7. uf 8. nowembri sagli bij eelaususchees kestera Kruhmiņu kunga firgu stallî un issaguschi firgu ar wisu aisjuhgu. Wahgusî uslaususchi diwas kastes, no kuràm labakàs drehbes isnehmuschi. Sagli bij zaur jumtu stallî eelaususchees un tad no eekschpuses steena skruhwi isgreesuschi. Laukpolizija sahkuse sagleem dsiht pehdas, bet wehl bes kahdeem panahkumeem. Pehz tam, naktî no 9. uf 10. nowembri bij sagli uf stalla durwim uslipinajuschi papiri, uf kura bij schahdi wahrdi usrakstiti: „Tas nu bij par pahrmahzischanu un atreebschanu, bet pehzak, kad kas Jums notiks, tad wareseet ar 12 polizijàm meklet un tomehr neko nepanahkseet.“ Ehrglis.

No Kalnzeema mums raksta: Newaram palikt nepeeminejuschi kahdu wihru, kas godu un pateizibu pelnijis. Schis teizamais wihrs ir muhsu wezais Dalba-draudses zeen. mahzitajs un dwehseļu gans, prahwests Heinrichs Kupfera kungs, kas muhsu draudsi 19½ gadu ar mihlestibu it ruhpigi apkopa un muhsu Klihwes basnizâ ik treschajâ swehtdeenâ Deewa kalposchanu tureja. Winsch sawus spredikus mums sozija skaidrâ Latweeschu walodâ, lai gan ihsus, bet swarigus wahrdus, kas no sirds nahza, un pee sirds gahja, ir akmina sirdei wajadseja mihkstai palikt un raudat. Basnizu winsch nekad neredseja pustukschu, bet alasch pilnu. Pirmak mums muhsu basnizâ daudz kas truhka; zaur wina gahdaschanu dabujam krona lukturus, altari pahrtaisija, jaunu dahrgu altara bildi, jaunas ehrgeles, kuras wairak nekà tuhkstosch rublu maksa un wehl zitas basnizas leetas. Zaur wina usskubinaschanu eesahkam mahzitees tschetrbalsigu dseedaschanu un eetaisijam sawu dseedataju kori, ja tik paschi ne-apniksim un nepeekusisim; zaur wina usskubinaschanu muhsu mahzibas behrni katrâ gadâ eeswehtischanas deenâ gresni basnizu ispuschkoja, kura zita schai lihdsiga tik reti buhtu atrodama. Tik ween winsch schehlojàs, ka muhsu skolas nams par masu preeksch muhsu leelà behrnu pulka. Kad mums padoma peetruhka, winsch mums labu padomu dewa, lai nezeeschot tik klusu par slikteem darbeem, kas teek tumsibâ padariti, lai tik wedot tos gaismâ. Ari augstprahtigi ne-isturejàs, bet laipns ar ik katru zilweku buhdams, winsch mums neween bija mahzitajs, bet tà sakot draudses tehws, wisadâ sinâ par mums gahdaja. Mehs buhsim daudzreis winu wehl apkaitinajuschi, kur mums peenahzàs winam pateizibu issazit. Kahds Kalnzeemeetis.

Is Walsts galwas pilsehtas.

Peterburgâ dibinajotees beedriba, kura seemâ isrihkoschot weenigi plehsigu swehru medibas.

Peterburga. Prinzis Lui Bonaparts 16. nowembrî atbrauzis Peterburgâ. Kà dsird, tad winsch wehlotees eestahtees Kreewijas armijâ.

Justizministerijâ isstrahdajot jaunus nosazijumus preeksch tà sankteem priwatadwokateem. Wiseem tahdeem, kas nodarboschotees ar prahwneeku aisstahweschanu, bet kas naw apmeklejuschi augstskolu, wajadseschot buht sasneeguscheem nosazitu isglihtibas stahwokli un wehl buhschot pee apgabala teesàm waj teesu palatas jataisa ihpaschs juristu eksamens un tad dabuschot no schahm teesu eestahdèm sewischku atlauju. Gubernatoreem buhschot teesiba, ja pamana priwatadwokatu kaitigu darboschanos, justizministram likt preekschâ, lai schahdeem laudim aisleedz pawisam nodarbotees ar adwokaturu.

Redekas pahrskats par notikumeem Baltijâ.

Par eezirknu meerteesnescheem eezelti:

Rigas-Walmeeras aprinkî:

1. eezirknî — Tscherkaskas aprinka meerteesneschu sapulzes un eezirkna meerteesnesis Solotarews.
2. eezirknî — senakais Odesas aprinka eezirkna meerteesnesis Tschauschanskis.
3. eezirknî — senakais Jelezas apgabala teesas lozeklis Poreschs.
4. eezirknî — Polozkas aprinka meerteesneschu sapulzes preekschneeks un eez. meerteesnesis Rklizkis.
5. eezirknî — Astrachanas-Krasnojarskas aprinka meerteesneschu sapulzes preekschneeks Taranikows.
6. eezirknî — Kasanas-Zarewokokas aprinka goda meerteesnesis Sawarizkis.
7. eezirknî — Widsemes gubernas prokurora paligs Essens.
8. eezirknî — Astrachanas gubernas prokurora paligs Sollogubs.
9. eezirknî — Nowgorod-Wolinskas aprinka eezirkna meerteesnesis Tomaschewitschs.
10. eezirknî — senakais Sewskas aprinka goda meerteesnesis Stupins.
11. eezirknî — Kutaisas pilsehtas nodalas meerteesnesis Weljaschews.
12. eezirknî — Peterburgas teesu palatas swehrinatais adwokats Esche.
13. eezirknî — Brestas aprinka eezirkna meerteesnesis Eltekows.
14. eezirknî — Maskawas aprinka teesas sekretars Mestscherskis.
15. eezirknî — Wladimir-Wolinskas aprinka eezirkna meerteesnesis Turgenews.
16. eezirknî — Owrutschas aprinka eezirkna meerteesnesis Stschekins.

Zehsu-Walkas aprinkî:

1. eezirknî — Kaunas aprinka eezirkna meerteesnesis Schanetti.
2. eezirknî — Sluzkas aprinka eezirkna meerteesnesis Saltanows.
3. eezirknî — Tschernojaro-Jenotajewas aprinka eezirkna meerteesnesis Treskins.
4. eezirknî — Labinskas aprinka (Kubanas apgabalâ) eezirkna meerteesnesis Witte.
5. eezirknî — Saslawo-Ostroschkas aprinka eezirkna meerteesnesis Wijesschijs.
6. eezirknî — Balaschowskas aprinka eezirkna meerteesnesis Lupandins.
7. eezirknî — Maskawas teesas palatas sekretara paligs Saweljews.
8. eeezirknî — Pernawas semes teesnesis von Kolongue.

Jelgawas-Bauskas aprinkî:

1. eezirknî — Wilnas aprinka eezirkna meerteesnesis grafs Kronhelms.
2. eezirknî — Jelgawas magistrata wezakais sekretars Konradi.
3. eezirknî — Harkowas apgabala teesas sekretars Dumskis.
4. eezirknî — Nowoaleksandrowskas aprinka eezirkna meerteesnesis Hwostows.
5. eezirknî — Tschigirinskas aprinka eezirkna meerteesnesis Tschernjawskis.

Tukuma-Talsu aprinkî:

1. eezirknî — Kursemes gubernas prokurora paligs Jankewitschs.
2. eezirknî — Nowgorodas apgabala teesmekla weetneeks Harmalows.
3. eezirknî — Kursemes oberhofteesas wezakais sekretars Schäfers.
4. eezirknî — Odesas apgabala teesas sekretars Surwo. (Kà pehz wehlaka sinojuma redsams, tad Surwo atlaists no amata un wina weetà 12. nowembrî eezelts Konotopas rajona meerteesnesis Scheremets).

Jaunjelgawas-Ilukstes aprinkî:

1. eezirknî — Ardatowskas aprinka (Nischni-Nowgorodas gubernâ) eezirkna meerteesnesis Tarchows.
2. eezirknî — Brestas apgabala teesas teesmekla weetneeks Rosenthals.
3. eezirknî — Atkarskas aprinka eezirkna meerteesnesis Druschinins.
4. eezirknî — Jamburgas aprinka eezirkna meerteesnesis Depps.

Wentspils-Kuldigas aprinkî:

1. eezirknî — Tscherikowskas aprinka eezirkna meerteesnesis Baschenows.
2. eezirknî — senakais Sehrpils wirspilsteesas asesors barons Heykings.
3. eezirknî — Gonalas aprinka eezirkna meerteesnesis Bogojawlenskis.
4. eezirknî — Lochwizas aprinka eezirkna meerteesnesis Hodolejs.

Aisputes-Grobinas aprinkî:

1. eezirknî — Widnizkas aprinka eezirkna meerteesnesis Selenskis.
2. eezirknî — Wilnas aprinka eezirkna meerteesnesis Skalskis.
3. eezirknî — Letitschewskas aprinka eezirkna meerteesnesis Rotrosis.
4. eezirknî — Swenzianskas aprinka eezirkna meerteesnesis Milowsorows.
5. eezirknî — Kuldigas wirspilsteesas senakais asesors barons Kleists.

Par papildu meerteesnescheem eezelti: Maskawas teesu palatas swehrinatais adwokats Miasischtschews un Maskawas teesu palatas prokurora kandidats Jenischerlows.

Par Rigas-Walmeeras aprinka meerteesneschu sapulzes kreposta nodalas waditaju eezelts Rigas magistrata lozeklis Zwingmanis.

Par semneeku leetu komisareem eezelti: Rigas aprinka 1. eezirknî — stahtsrahts Antonows; 2. eezirknî — Kursemes 1. akzises eezirkna inspektora paligs, gub. sekretars Behrs; Walmeeras aprinka 1. eezirknî — Rigas-Walmeeras aprikteesnesis v. Knieriem; 2. eezirknî — pee Widsemes gubernas waldes skaitoschais hofrahts Morrs; Zehsu aprinka 1. eezirknî — wehl naw eezelts; 2. eezirknî — Zehsu-Walkas aprinka fiskala beedrs v. Andrae; Walkas aprinka 1. eezirknî — nedeenejoschais hofrahts Pogrebnojs; 2. eezirknî — 3. Telschas eezirkna meerteesnesis, cand. juris Kusnezows; Jelgawas aprinkî — barons Fridrikis Drachenfelss; Bauskas aprinkî — gub. sekretars Behrs; Wentspils aprinkî — barons Alekfanders Offenbergs; Aisputes aprinkî barons Zezilijs Behrs; Kuldigas aprinkî — kambarjunkurs kol. sekretars g afs Konstantins Pahlens; Talsu aprinkî — hofrahts Golubews; Tukuma aprinkî — firsts Pauls Livens; Jaunjelgawas aprinkî — kambarjunkurs kol. rahts Flotows un Ilukstes aprinkî — schtabs rotmeistrs Romanows.

No Walmeeras raksta „B. W.“ ka zaur jauno dselsszeļu schi pilsehta stipri usplaukuse. Tagad taisot jaunu zeļu no pilsehtas taisni uf woksahli, ko wiss Walmeeras aprinkis maksajot. Schis zelsch bijis loti wajadsigs, jo dselsszeļam peewedot brihnum daudz labibas, tà ka dselsszeļam no Walmeeras ween katru deenu eenahkot wairak nekà 300 rbl.

No Dsehrbenes. Dsehrbenes-Drustu-Skujenes-Lodes semkopibas beedriba, kà „B.“ sino, notureja 28. oktobrî Wez-Drustôs sapulzi, uf kuru bija mas beedru sanahkuschi. Sapulzi atklahja beedribas preekschneeka weetneeks mahzitajs Irbes kgs, sinodams, ka preekschneeks v. Richter kgs sewischku kawekļu dehl newarot eerastees uf sapulzi. Pehz isgahjuschàs sapulzes protokola nolasischanas beedri, usaizinati uf jaundibinajamas krahschanas un aisdoschanas kases pamata kapitala dahwinaschanu, sihmeja preeksch scha kapitala ap 20 r., tà ka kopâ ar agraki sihmeteem jaw isnahk ap 180 r. — Preeksch wehl truhkstoschas naudas sadabuschanas sapulze nolehma beedreem suhtit apkahrt listi, kur lai katrs katrâ familijâ ir slimneeki, skolâs mahziba teek kaweta, jo daudzâs skolâs pat puse no wiseem skolneekeem un skolotajeem ir slimi. Daschas fabrikas wajadseja uf kahdu laiku slehgt, daschâs atkal pa dalai tik strahdajot, tamdehl ka strahdneeku leelakà daļa truhka. Kara spitali ir pahrpilditi un slimneekeem telpa truhkuma dehl wajaga palikt turpat kasarmâs; kahrtiga munstureschana ir pa dalai aptureta. Ahrsteem un apteekneekeem ir tik daudz darba, kà to newar ne atminetees un pa leelakai daļai wini paschi ari saslimst ar scho sehrgu. No saslimschanas naw neweens pasargats, kaut gan ahrsti eewehrojuschi, ka wiswairak wihreeschi saslimstot.

Ari Rigâ, kà mums sino, zeetumu usraugi, kà ari arestanti leelâ mehrâ saslimuschi, tà ka sahkot usraugu peetruhkt. Jaunas saslimschanas ar katru deenu wairojàs. Weenigais preeks wehl atleek, ja sinam, ka slimiba naw bihstama, ka ta ahtri atkal pahreet un zeresim, ka zaur pastahwigo, skaidro laiku, kahds tagad pehdejâs deenâs eestahjees, ari schi slimiba sahks eewehrojami masinatees.

Antons Rubinsteins.

Isgahjuscho sestdeen, 18. nowembrî, tika swineti swehtki, kas gan sawâ sinâ pelna eewehroschanu, proti scha laika eewehrojamakais musikas mahksleneeks Antons Rubinsteins swineja sawus 50 gadu amata swehtkus.

Ja eewehro swehtkus, ar kahdu sposchumu tee tika noswineti, kahdi augstas kahrtas weesi uf scheem swehtkeem bija sanahkuschi, jubilaram laimes wehlet, tad ir gan no leela swara, atskatitees atpakal uf Rubinsteina jaunibas gadeem. No ta mehs daudz ko waresim mahzitees. Rubinsteina tehws Gregors, kas lihds ar sawu brahli un swaini Wichatinezas sahdschâ uf Podolijas un Besarabijas robeschàm apkopa kahdu rentetu semes gabalu, ir dsimis Berditschewâ, wina mahte Kalerija, dsimuse Lewenstein, bija eenahkuse no Pruhschu Schlesijas. Ap trihsdesmitajeem gadeem schi familija aisgahja dsihwot uf Maskawu, kur wina tehws eerihkoja sihmulu fabriku. Antons Rubinsteins dabuja pirmo mahzibu musikâ no sawas mahtes, kura winam scho mahkslu, pehz ta laika eeraduma, ar rihkstèm randsija eekalt. Wina tehws bija padewees kahrschu spehlei un tà tad familija atradàs leelakâ truhzibâ. Masais Antons jaw no paschas behrnibas israhdija argstas gara dahwanas preeksch musikas mahkslas, tamdehl mahte zik spehdama par to ruhpejàs, lai winsch schinî mahkslâ arweenu wairak papildinatos. Kad wina weiklajam Antonam pate wairs musikas mahkslâ newareja buht par skolotaju, tad tika peenemts kahds pahrkreewots Franzusis Wiloangs, kas winam ar rihkschu peepalihdsibu musikas mahkslu tahlaki eekala. Jaunà Rubinsteina slawa musikas mahkslâ drihz ween ispaudàs pa wisu Eiropu. Knapi 11 gadus wezais sehns apzeloja jaw Eiropas leelakàs pilsehtas, kaudamees wisadàm truhzibàm. 1848. gadâ winsch atradàs Berlinê. Truhziba un ziti apstakli winu peespeeda, dotees atpakal uf sawu dsimteni. Winam nebija nedz naudas, nedz pases un tamdehl sagschus pahrsagàs pahr robeschàm. Peterburgâ nonahkuscham, winam atkal wezà kibele: polizija prasa pasi, un tahs winam naw! Winsch peespeests kà klaidonis eet no weena pasihstama pee otra, lai nebuhtu nakts japawada apaksch silas debess.

Kahdus panahkumus schis no eesahkuma tik nabagais mahksleneeks panahzis, to it gaischi peerahda nupat tik leelisku noswinetee swehtki Peterburgâ, par kureem pa telegrafu atnahkuschas schahdas sinas:

Wakar muischneezibas sapulzes sahlê notika Rubinsteina 50-gadu jubilejas swinejums. Sahle bija labakas publikas pilna; uf estrades nosehdàs deputazijas un winu preekschâ gawilneekam bij eerihkota weeta. Keisariskâ loschâ bij apsehduschees Keisarifka Augstiba Leelknafs Konstantins Konstantinowitschs un Keisariskà Augstiba Leelknase Katarina Michailowna ar dehlu un meitu. Keisariskai Familijai eepreti esoschâ loschâ sehdeja gawilneeka familija. Rubinsteinu sanehma ar warenu applaudejumu. Swehtki eesahkàs ar jubilejas komitejas preekschneeka, Meklenburgas-Strelizas herzoga Georga apsweizinaschanas runu, pehz kuras „Kreewu musikaliskàs beedribas“ preekschneeks senators Markowitschs pasinoja, ka jubilaram no Keisara Majestates kabineta puses nolemta 3000 rbl. leela pensija. Tahlak pasinoja, ka Keisarifka Augstiba Leelknase Aleksandra Josefowna gawilneekam aissuhtijuse sawu portreju ar paschas rokas usrakstu. Tad issazija ministru un zitu augstu personu laimes wehlejumus un pasneedsa Keisariskàs Kreewu musikaliskàs beedribas selta medalu, kà ari Peterburgas universitates goda lozekla diplomu. Pilsehtas galwa pasneedsa adresi un pasinoja, ka konserwatorijâ dibinatas diwas stipendijas, par kuràm gawilneekam teesiba nosazit stipendiatus. Pehz tam gawilneeku apsweizinaja ar kora dseesmu, kuru Polonskis sazerejis un Tschutkowskis komponejis. Tad notika dscha deputaziju skaita apsweizinajumi un telegramu un wehstulu pulka pasinojums, starp kuràm nolasija ari Hanoweres kehnineenes Marijas telegramu. Swehtku akts beidsàs ar Bacha kantati.

Kursch ir tas plehsigakais swehrs pasaulê?

Kahds gudris Anglis, wahrdâ Jahnis Okstels, ir sew nemirstamu slawu awisês zehlis zaur to jautajumu: „Kursch ir tas plehsigakais un bihstamakais swehrs pasaulê? Waj tas ir lauwa, tihgeris, haisiws waj ari hijene, kas kapus usrok un no lihkeem barojàs, pat mironeem meeru nedodama?“ — „Ne,“ saka tas pats Anglis, „tas breesmigakais swehrs pasaulê esmu es pats, kas jaw 70 gadus esmu wezs.“ Winsch sawu dsihwibas usturu aprakstа scheem skaitleem: „No mana otrà lihdz desmitam dsihwibas gadam es katru deenu apehdu tikai ¼ mahrz. galas, kas par gadu istaisa 91 mahrz., tà tad 8 gadôs 728 mahrz. galas. No mana 10. lihdz 20. gadam es katra deenu apehdu 1 mahrz. galas, kas kopâ istaisa 3650 mahrz. No 20. lihdz 70. gadam es katru deenu esmu apehdis 2 mahrz., kas kopâ istaisa 36,500 mahrz. Tà tad pawisam sawâ muhschâ es esmu apehdis 50,878 mahrz. galas no lopeem, kas manis dehl ir tikuschi nokauti. Tà tad esmu weselus diwi stallus wehrschu istukschojis; kur nu wehl paleek tee legioni zuhku un aitu, ko es esmu apehdis. Tàpat ari tuhkstoscheem putnu un siwju sawas asinainas galwas waretu tagad pret mani kratit, kas manis dehl ir sawu dsihwibu pasaudejuschi. Ari juhs ziti lihdszilweki nemas ne-esat labaki par mani. Waj medineeku brehkschana un sunu kaukschana pa muhsu mescheem, jeb kad mehs pa Asiju waj Afriku bihstamos swehrus no nabaga swehru zilts guhstam, waj tas naw atgreeschanàs spredikis preeksch mums pascheem? Kahdu trokšni mehs tad zeļam, ja lauwa jeb tihgeris kahdu no zilwekeem aprij, jeb kahdu peldoschu zilweku hai-siws laupa! Un tomehr mehs paschi nebuht ne-esam labaki. Wisi muhsu kehki un ehschanas galdi ir slepkawu bedres dehl newainigeem lopineem, kurus mehs bes schehlastibas aprijam. Sakeet nu, waj zilweks naw breesmigakais un plehsigakais swehrs pasaulê? Winsch tas ir, to es apleezinu pehz taisnibas.“ Tà raksta Anglis Jahnis Okstels.

Sbrg.

ussihmetu sawu dahwinajumu. Preekschneeka weetneeks, mahzitajs Irbes kungs isskaidroja sapulzei, ka winsch runajis ar Smiltenes krahschanas un aisdoschanas kases direktoru, Smiltenes draudses-mahzitaju Kundsina kgu par schahdas kases labumu, un tas esot isteizis, ka, kà Smiltenê peedsihwojumi to leezinot, tahda kase esot no leela swara, wina atnesot tikpat semkopjeem kà amatneekeem loti leelu labumu, bet tikai newajagot pahrsteigtees ar naudas aisdoschanu. Pehz tam sapulze nospreeda, kahrtigas beedribas sapulzes noturet par ik 2 mehnescheem weenu reisi (mehnescha pirmâ otrdeenâ) un ik katru reisi Dsehrbenê, jo wisi eeskatija, ka sapulzes notureschana wairak weetâs ne-atnesot beedribai nekahda labuma. Tahlak nospreeda, ka lihdſ nahkoschai sapulzei, kuru nolika uſ 5. dezembri, wiseem beedreem janomaksa scha gada beedru maksa un kas to ne-isdaris, tiks eeskatits par isstahjuschos no beedribas. Tad wehl mahzitajs Irbes kgs usaizinaja sapulzi, eesuhtit beedribas preekschneezibai weenu mehnesi eepreeksch katras sapulzes daschadus jautajumus par semkopibu, lopkopibu u. t. t., kuri sapulzês tiks isskaidroti. Sapulze usnehma ar preeku schahdu preekschlikumu un apsolijàs gahdat par derigeem jautajumeem. Pehz nahkoschàs sapulzes deenaskahrtibas apspreeschanas sapulze tika slehgta.

Salaspils labdaribas beedriba 19. nowembrî eeswehtijuse sawu jaunbuhweto namu.

Limbaschòs schajâs deenâs, kà „B. W." sino, atklahta sawada saglu banda, sastahwoscha no 13—14 gadus wezeem puikàm; wezakam 16—17 gadu. Pehdejais mahzotees par atslehdsneeku un tà tad pagatawojis muhkiserus, zaur ko wairakas masas sahdsibas isdarijuschi.

Somija. Starp Helsinforsas augstskolas studenteem pastahwot jaw wairak gadus „Sahtibas beedriba", kurai esot kahdi 50 beedri. Sahtibas beedriba spraudusê sew par mehrki, atturet studentus no reibinoschu dsehreenu dserschanas. 25. oktobrî notureta sapulze, kurâ beedribas preekschneeks, kahds minetàs augstskolas profesors, turejis garaku runu un usaizinajis sapulzes dalibneekus, lai kopigi zihnotees pret „brandwihna pluhdeem, kas draudot wisu semi noslihzinat". Posts, kas reibinoschus dsehreenus dserot noteekot gandrihſ wisàm lauschu schkiràm, esot tik leels, ka katram studentam, kà semes lihdſeedsihwotajam, wajagot atsiht par sawu peenahkumu, pehz eespehjas strahdat wispahrigai sahtibai par labu. Runatajs wehl peeminejis kà loti labu laika sihmi, ka pehrnajâ gadâ Wiborgâ isrihkotôs Somu wispahrigôs dseedaschanas swehtkôs reibinoschi dsehreeni netikuschi nemaſ wairs leetoti. Ari pehdejâ Somijas mahzitaju sinodê kopmeelasts paturets beſ reibinoscheem dsehreeneem. Wajagot tik wehl par to gahdat, ka Somijas landtags swehtkus, maltites u. t. t. isrihkotu beſ reibinoscheem dsehreeneem; jo Somijas augstakàm kahrtàm, kas isdodot likumus pret stipru dsehreenu pahrdoschanu, nepeeklahjotees pascheem schahdus dsehreenus baudit. Tapat wisus atklahtos akademijas swehtkus wajagot isrihkot beſ reibinoschu dsehreenu dserschanas. „Naw jaschaubàs," tà runatajs beigâs teizis, „ka tad, kad Somijas eedsihwotaju kahrtu weetneeki un augstskola ees ar labu preekschsihmi pa preekschu, Somijas eedsihwotaji drihſ taps sahtigi."

Iſ Rigas.

Sw. Pahwila basnizâ taps, kà iſ sludinajumeem redsams, scho swehtdeenu, 26. nowembrî, pulksten 6 wakarâ, garigs konzerts isrihkots, pee kura peedalisees: Waltera un Ahrgala kgu jauktee dseedataju kori, solo-dseedataja J. Zihrul kdse un kahda teizama ragu-kwartete. Buhtu nu loti wehlejams, ka schis garigais konzerts Pahwila basnizâ sawam ihsti noluhkotam diwkahrtigam labumam pareisi noderetu. Wisadu sabeedribu sinâ ir Rigas Latweeschi jaw par labu preekschsihmi tapuschi saweem lauku tauteescheem; tik ween dseedaschanas un musikas mahkslas weizinaschanâ schejeeneeschi wehl naw ne zik luhkojuschi tapt pilnigaki. Zik beeschi mehs dsirdam par garigu konzertu rihkojumeem pa Widsemes lauku basnizàm, kureem pa leelakai dalai bijuschi it labi panahkumi tà paschas mahkslas kopschanas, kà ari rihkojuma mehrka sinâ; bet te Rigâ, Latweeschu draudsês, tahdi pazilajoschi baudijumi noteek wehl loti maſ. Mums te tatschu tàpat, kà muhsu lauzineekeem, naw jagaida uſ sewischkàm musikas un dseedaschanas skolàm, kuras lai muhs uſ schahdu rihkojumu pilnigaku apmekleschanu sagatawotu. Kaut mehs tatschu ari schaî sinâ reis pazeltumees muhsu lauku tauteescheem godam lihdsâs — un uſ to lai muhs wada ari augschminetà gariga konzerta jo stipra apmekleschana. — Otrkahrt ir loti jawehlejàs, ka augschminetais garigais isrihkojums Pahwila basnizâ ari wehl sawu sprausto labdarigo mehrki pareisi sasneegtu. Scha konzerta eenahkums nospreests Waltera Latweeschu skolai par labu. Schi skola pastahw nu jaw drihſ 15 gadus no weetas un behrni — tà meitenes kà puiseni — te ir pa scho laiku pa dascheem tuhkstoscheem sawu wajadsigako mahzibu preeksch dsihwes panahkuschi. Bet schi skola ir pa wisu sawu laiku pa leelakai dalai no zeen. Walter mahzitaja senakàs Jahna un tagadejàs Pahwila draudses mihlestibas dahwanàm tikuse ustureta, par ko winàm teescham nahkàs sirsnigakà pateiziba. Tapehz jawehlejàs, ka augschminetais garigais konzerts Sw. Pahwila basnizâ ari jaw scha labdariga mehrka dehl scho swehtdeenu pa pilnam taptu apmeklets. —as.

Sinibu Komisijas sehdê isgahjuscho peektdeen hofrahts B. Dihrikis pehz „B. W." sinoja, ka tiklab Komisijas preekschneeks kà ari wina weetneeks saslimuschi un tadehl usaizinaja sapulzi eewehlet waditaju wakarejai sapulzei. Eezehla hofrahtu Dihriki. Rakstus bij eesuhtijuschi: Krustkalnu Adams — 218 tautas dseesmas, noklausitas Kursemê, Kr. Dsirzeemas, Tingeres un zitôs apgabalôs, un usrakstitas pa dalai eesuhtitaja, bet pa leelakai dalai winas sakrahjis skolotaja paligs E. B—s; Jurisbergu Jehkabs — Kahsu eeraschas Engures un Dsirzeema apgabalôs ap 1825. gadu; eeraschu aprakstâ eeweetotas ari atgadijumâ leetotas tautas dseesmas. J. Kartschewskis, skolotajs Laudonê, bij eesuhtijis dseesmu un meldiju krahjumu, kuras sawahktas Lasdonas draudsê, it sewischki Lasdones pagastâ. Krahjumam schahds saturs: Apdseedaschanas dseesmas: I. behrès, II. kristibâs, III. kahsâs, IV. apdseedaschanâs (1. puischeem, 2. meitàm); tad 23 rotalas, 5 dseesminas un 5 Jahnu dseesmas. — M. Arons nolasija referatu par kahdu 1803. g. Peterburgâ isnahkuschu broschiru „Ist die von einigen des Adels projectirte Einführung der Freyheit unter dem Bauernstande in Lievland dem Staatsrechte Russlands conform? Eine Abhandlung von Woldemar Freyherr von Ungern-Sternberg". Beſ tam sehdei nahzàs isspreest par schinî pusgadâ pasneedsamàm studentu stipendijàm. Nolehma ari schoreis isdalit 400 rublus naudas palihdsibas un proti schahdâ kahrtibâ: Ridseneekeem 150 rbl., Terbatneekeem 150 rbl. un Maskawneekeem 100 rbl. — Pee isgahjuschàs peektdeenas sehdes nehma dalibu muhsu tauteeschi K. Ballod un S. kgi, kuri bija pahrnahkuschi no sawa tahlà zelojuma pa Deenwidus-Ameriku. K. Ballod kgs, sapulzes usaizinats, usnehmàs drihsakâ laikâ turet preekschlasijumu par saweem zelojuma eewehrojumeem. Par ee-ejas maksu nospreeda numuretâs weetâs 20 kap. un zitâs weetâs, sahlê un galerijâ, 10 kap.; eenahkumu atwehleja studentu stipendiju kasei par labu. — Par lozekleem Sinibu Komisijâ usnehma skolotajus J. Osolu un J. Gailiti Saikawâ, skol. Andschu Wabuli Laudonâ, skolotajus P. Rhodi, K. Zihruli, akteeri M. Sihrachu un stud. pol. J. Kusi Rigâ un skolotaju J. Rundeli Wez-Peebalgâ.

Dihwains kaps. Pee kara spitaleem Rigâ, jaukâ kalninâ, netahlu no Mihlgrahwja dselszeła, atrodàs kahda weentuła weetina, ap kuru koka sehta aptaisita apkahrt. No tahleenes skatotees, domaju, ka tur buhs kahds puku dahrsinsch eetaisits. Klaht peegahjis redseju, ka bija maldijees. Sehtinas eekschpusê eeraudsiju pussatruhdejuschu krustu. Nebij wairs ko schaubitees, ka te atrodàs kapu kopina, kur kahds peekusis zelneeks atdusàs no sawàm deenas gruhtibàm un nastàm. Wirs kapa kopinas eewehroju samestus daschadus zilweku kaulus. Apwaizajees pee kaimineem par scho kapu, dabuju schahdas sinas, kas lauschu mutê usglabajuschàs: Preeksch kahdeem trihsdesmit gadeem kahdu rihtu apkahrtejee eedsihwotaji eeraudsijuschi israktu scho jauno kapu, ari sehtina bijuse aptaisita apkahrt un krusts ussprausts wirsû. Tà tad tas bijis wiss weenâ naktî padarits. Sinojuschi par to polizijai. Toreisejais Rigas polizijmeistars lizis scho kapu atkal israkt, jo domajis, ka warbuht te notizis kahds blehdibas darbs, ka te warbuht kahdas sagtas mantas paslehptas u. t. t. Kapu atrokot atraduschi pateesi zilweka lihki un tamdehl to atkal aisbehruschi. Sehtina ap kapa kopinu esot pahra reisas tikuse islahpita, bet kas to islahpijis un kad tas padarits, to neweens nesinot. M. Z.

Ka pat masakajàm skrambàm noteekot wajaga buht loti usmanigam, to peerahda sekoschs, schajâs deenâs notizis atgadijums. Spehzigs, weseligs 39 gadus wezs wihrs masgajotees bij iskasijis rokas stilbâ tà dehwetu „pinni", bet kad pehz kahdàm deenàm winam eeradàs drudscha sihmes, winsch uſ to nelika nekahda swara, masakais nedomaja, ka tahs ar iskasijumu sakaisumu sakarâ. Maso skrambu, kas sahka sahpet, winsch uſ ahrsta padomu dseedinaja ar auksteem apsehjumeem. Pehz 4 deenàm, kad sahpes weenmehr bij tapuschas leelakas, bij ja-atsihst, ka asinis sajiftetas, kadehl nelaimigajam 15. nowembrî bij janomirst. (Ztg. f. St. u. L.)

Peepeschi nahwes atgadijumi. Romas weesnizas restorazijas pagrabâ 17. nowembrî peepeschi nomira klaweeru fabrikants Linde. Pehz ahrsta domàm nahwe zehluſês zaur treeku. Tanî paschâ deenâ Teatra eelâ sem Nr. 19 atrodoschâ dsehreenu pahrdotawâ peepeschi nomira 68 gadus wezà strahdneeze Marija Erdmann. Nahwes eemesls wehl naw issinats.

Sahdsiba. Beerinmuischâ, Annas Matowitsch namâ, zaur winas dsihwokla durwju uslauschanu 15. nowembrî nosagta daschada wescha un sudraba karote, pawisam 20 rublu wehrtibâ. (R. P. P. A.)

Jauka seemas swehtku dahwana.

Preezigee seemas swehtki tuwojàs, kur katris rauga sawus peederigos ar kahdu dahwaninu eepreezinat. Sche lai usrahdam ari uſ kahdu masu dahwaninu, kas ihsti noder seemas swehtkeem. Ernsta Plates grahmatu un bilschu drukatawâ ir pagatawota it glihta bilde „Mahrtinsch Luters ar sawu familiju seemas swehtku wakarâ." Bilde rahda Mahrtinu Luteru, kà winsch sawâ familijâ seemas swehtkus swin. Uſ galda deg kupla eglite, ap to saliktas wisadas seemas swehtku dahwanas, diwi behrni dseed jauko dseeesminu „No debesim buhs man atnest," kamehr masakais behrns rotalajàs ar sawàm spehles leetinàm un laimigâ mahte, krehslâ sehdedama un masino pee sawas mahtes kruhts peespeeduse aisgrahbta klausàs leelako behrnu jaukajâ dseesminâ. Schai bildei newajadsetu truhkt neweenâ kristigâ familijâ, glihti eerahmeta ta buhs katrâ familijâ par koschu mahjas gresnumu. —a.

Sihkumi.

Jauns lihdseklis pret trakuma wahjibu.

Ahrsti Awila un Pena pasino kahdu atgadijumu, kur trakuma wahjiba isdseedinata ar Amerikas ahlawu (agave americana L.)

18. februarî kahds suns sakoda kahdu sehnu. Drihsi ween nomanija, ka suns traks, kuru tad 21. februarî nosita. 5. martâ tehwam par to pasinoja, kursch sehnu noweda slimnizâ. 17. martâ winu israkstija no slimnizas, tamdehl, ka nebija nekahdas sihmes manamas. 14. aprilî tehws atweda sehnu atkal slimnizâ, jo tagad jaw bija trakuma sihmes skaidri redsamas. Neraugotees uſ ahrstu puhlineem wahjneeks jaw 17. aprilî atradàs tahdâ stahwoklî, ka nebija zerams uſ atweseloschanos. Tanî paschâ deenâ kahds atgahdajàs lasijis, ka kahds traks suns eekkuwis ahlawu dahrsâ un sahzis ehst ahlawu lapas, no kam palizis pilnigi wesels. Tà, ka tuwumâ atradàs tam lihdsigs dahrſs, tad ismehginaja scho lihdsekli un dewa sehnam ahlawu lapu, kuru tas wis ne-atraidija, kà zitàm reisèm, kad ehdeenu pasneedsa, bet tuhlit norihja un wehl prasija. 18. aprilî trakuma sihmes jaw bija masinajuschàs un nakti no 19. uſ 20. aprili slimais guleja kahds 2 stundas; 20. aprilî sahka dsert peenu un buljonu un naktî starp 20. un 21. aprilî guleja un kad bija atmodees, tad jaw atbildeja uſ dascheem jautajumeem un aisween wehl prasija pehz ahlawu lapàm. Wehl 25. aprilî winsch prasija diwreis ahlawas un 26. aprilî winsch tahs atraidija, jo atrada, ka ir ruhktas un dedsina muti. Tà sehns bija laimigi isglahbts no droschas, breesmigas nahwes.

Peena derigums pret bischu dsehleeneem.

„Hamb. Kreuzz." korrespondents raksta sekoscho: Mans gadu wezais dehlens bija peerahpees pee bischu stropa un lai gan mahte, to pamanijuse, maso nonesa nost, tomehr winam bites bija eedsehluschas 30 weetâs kaklâ un 5 weetâs labajâ rokâ. Isbailês man eenahza prahtâ, ka warbuht ari salds peens ir derigs pret bischu dsehlumeem. Eekam mana seewina masgaja ar peenu masâ nelaimigâ galwu un kaklu, es iswilku winam bischu dselonus. Tagad uslikam swaigâ (saldâ) peenâ samehrzetus dweelus uſ eewainotàm weetàm un ar preeku eewehrojàm, ka ustuhkumi, kuri jaw pirmâ azumirklî bija uszehluschees, nepalika nemaſ leelaki, bet bija ar laiku pawisam pasuduschi, tikai eewainojumu weetas bija redsamas. Masais pret wakaru bija atkal gluschi schirgts. Scho atgadijumu pasinoju drawneekeem, lai usmana, ka lai behrni ne-eet pee bischu stropeem un ja tas kahdreis tomehr atgaditos, ka tad ihsti labs lihdseklis pret scho ir salds peens. Manam dehlam winsch isglahba dsihwibu, jo pulka dsehlumi atradàs tuwu pee rihkles.

Kà kafeju war padarit usturai derigu.

Kafeja ar katru gadu teek wairak ari no muhsu lauzineekeem eezeenita. Pilsehtâs ta ir nepeezeeschams ikdeenischkas usturas lihdseklis tiklab bagatam, kà ari nabagam. Miljoneem zilweku to katru deenu leeto, bet leelakà daļa aiſ nesinaschanas nosweesch usturai wisderigakàs dalas kà newehrtigas semê. Kafejai ir peezreis wairak baribas weelu nekà par peem. rihseem, ja tik to prot isleetot. Un tomehr ir it weenkahrschs un gluschi lehts lihdseklis, kafeju padarit par usturai derigu, proti wajaga wahrot klaht peelikt nascha galu no dubultoglu skabba natrona, ko war dabut pirkt katrâ apteekâ un apteeku pretschu pahrdotawâ. Par 5 kap. natrona peeteek ilgam laikam, ko pee kafejas klaht peelikt. Schim natronam ir ta ihpaschiba, ka tas iskause kafejâ atrodoschàs baribas weelas, kas muhsu meesas usturai nahk par labu, kamehr otradi mehs schahs baribas weelas lihdſ ar kafejas beesumeem nometam semê, kas nenahk neweenam par labu. Ihpaschi nabagakajàm kauschu kahrtàm tas ir no loti leela swara schôs gruhtôs laikôs, jo winu ustura, ihpaschi pilsehtâs, pastahw pa leelakai dalai no maises, kafejas un kartupeleem. —dis.

Atbildes.

J. K. — E. S. Uſ peesoliteem zelojumu aprakstteem gaidisim. — Eesuhtitâ atbildes rakstâ Margeram uſ wina sinojumu „Mahj. Weesa" 44. num. Juhs rakstteet, ka tas esot gluschi nepateesi, ka winsch tik „melschot" ween. Kahdâ sinâ tad Juhs esset peerahdijuschi, ka sinojums ir gluschi nepateesi? Weenigais war krist swarâ, ka Brenzen krogs, kur sahdsiba notikuse, naw wis Wez-Bebru, bet Jaun-Bebru pagastâ. Ka sahdsiba teescham notikuse un sagli pahr Daugawu pahrtikuschi, to Juhs ari neleedseet. Buhtu no masaka swara, kà wini pahr Daugawu pahrtikuschi, waj nu paschi jeb kahds zits winus pahrzehlis.

Dr. — B. Waresim tik nahkoschu gadu isleetot. Pateizamees.

N—w. — Lh. Suhteet ween; ja waresim, isleetosim. Kamehr rakstu ne-esam saņehmuschi, mehs Jums tatschu newaram noteikt, waj to isleetosim, jeb ne. Red.

Iſ muhsu weesigàs sadsihwes.

„Rigas Latw. Beedriba."

Swehtdeen, 26. nowembri, pulksten 7 wakarâ: teatris. Israhdis „Sarkanais kungs", kulturwehsturiska drahma 4 zehleends iſ Semgales dsimtlaikeem, ar tautas dseesmàm un dejàm, no Rosenthala-Kruhmina.

„Pawasara beedriba."

Taî paschâ deenâ, plkst. 6 wak.: jautajumu isskaidroschanas wakars.

„Jonatana beedriba".

Taî paschâ deenâ, pulksten 6 wakarâ, jautajumu isskaidroschanas wakars.

„Katrinas dambja Dseed. beedriba".

Taî paschâ deenâ, plkst. 7 wakarâ, jautajumu isskaidroschanas wakars.

Sw. Pahwila basnizа.

Miruschu swehtkôs, 27. now., pulksten 6 wak.: garigs konzerts.

„Jelgawas Latw. beedriba."

Sestdeen, 2. dez., plkst. 9 wak.: Kungu wakars, isrihkots no Adolfa Allunana ar daudſ zitu zeen. mahkslenieku laipnu peedalischanos.

Deewa-kalposchana Rigas basnizàs.

Swehtdeen, 26. nowembrî 1889. g. Jahna basnizâ w.-m. Weyrich pulksten 9 preeksch pusdeenas, w.-m. Bernewitz plkst. 2 pehz pusdeenas. Gertrudes basnizâ mahz. A. Walter pulksten ½2 pehz pusdeenas. Jesus basnizâ mahz. Josephi pulksten ½10 preeksch pusdeenas. Mahrtina basnizâ mahz. Paukschen pulksten 5 pehz pusdeenas. Trihsweenibas basnizâ mahz. Fromm pulksten 10 preeksch pusd. Pahwila basnizâ mahz. E. Walter pulksten ½9 preeksch pusdeenas.

Tirgus sinas.

Rigâ, 23. nowembri 1889. g.

Kweeschi: Kreewu, pehz labuma, 90—104 kap. pudâ Kursemes, 126 mahrz. 92 kap. pudâ.

Rudsi: Kreewu, 120 mahrz. 78 kap. pudâ pirzeji, Kursemes 120 mahrz., 76 kap. pudâ pirzeji, Kursemes schahwetee 120 mahrz., 77 kap. pudâ pirzeji.

Meeschi: diwkanschu, 112 lihdſ 113 mahrz., 75 kap. pudâ pirzeji, seschkanschu schahwetee, 100 mahrz., 71 kap. pudâ.

Ausas: Kursemes labàs 80 lihdſ 83 kap. pudâ, Kursemes weenkahrschàs 75—77 kap. pudâ, Kreewu labàs no 80 lihdſ 88 kap. pudâ, Kreewu, zaurmehra labuma, 77—79 kap. pudâ.

Sirni: baroschanas sirni 81—82 kap. pudâ pirzeji.

Linsehklas: weenkahrschàs 129 kap. pudâ, stepju sehklas 142 kap. pudâ.

Kanepu sehklas: schahwetas 105 kap. udâ pahrdeweji, neschahwetas 100 kap. pudâ.

Kweeschu klijas: rupjàs 53 kap. pudâ smalkàs 50 kap. pudâ

Tirgus zenas.

Mahrzina sweesta	25— 33 kap.
„ krehjuma feera	20— 24 „
Stops skabda krehjuma	45— 50 „
„ salda „	20— 28 „
„ balta peena	12— 15 „
„ nokreimota peena	3— 4 „
„ nekreimota „	8— 9 „
„ skabu kahpostu	8— 12 „
„ skpolu	5— 6 „
„ dsehrweenu ogu	4— 5 „
10 gab. skabbu gurku	10— 15 „
Schols wistas olu	100—110 „
Galwina baltu kahpostu	3— 7 „
Stops meeschu putraimu	9— 12 „
„ griku putraimu	10— 14 „
„ ausu	12— 14 „
„ gruhpju	12— 14 „

Naudas-papihru zena.

Peterburgâ, 22. nowembrî 1889.

Papihri.	makſ.	praſtja.
Pusimperials	748	750
5% bankbiletu 1. islaidums	99½	98½
5% „ 5. „	98½	99½
5% Auſtruma isnehmums no 1877. gada	99½	—
5% „ „ „ 1879. „	99½	99½
1. 5% Kreewu prehm. aisnehmums	253½	254½
2. „ „ „ „	226½	257½
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	—	—
Odes. pilsh. hipoteku bankas 5½% obligacijas	93½	93½
Kreew. semn. kred. 5% zihlu-sihmes	91½	91½
6% Charkowas semst. zihlu-sihmes	—	—
5% „ „ „	—	92
Rigas kom. bankas akz.	320	—
Rigas Dinaburgas dselsztzeła akzijas	—	164
Dinaburgas-Witebskas dselsztz. akz.	187	—

Berlines birscha.

5. dezembri (23. nowembri) 1889.

		Deenu eepreeksch
Kreewu kredit-bil. par 100 rubl. kassa	216 85*)	218 10
„ 100 rbl. uſ dezembri	216 25	217 —
„ 100 rbl. uſ janwari	216 25	216 75

*) 1 walsts-marka = 46,11 kap.

Tendenze preeksch Kreewu naudaspapireem: zeeta.

Jaunakàs finas.

Wisàs Baltijas gubernu dselsszelu waldès nahkoschâ gadâ eewedis Kreewu walodu par darischanas walodu.

Pilsehtas domes sehdè isgahjuscho sestdeen nolasija Wisaugstako pawehli no 9. nowembra, pehz kuras pilsehtas galwai A. v. Oettingenam dots stingrs norahjeens un pilsehtas pawaldonis M. v. Oettingens atlaists no deenesta. Pilsehtas galwa sehdi pehz tam tuhlit beidsis.

Rigas Aleksandra gimnasijas beedriba preeksch palihdsibas sneegschanas truhzigeem skoleneem, kà „R. W." sino, no 1. oktobra 1888. g. lihdſ 1. oktobrim 1889. g. sneegusè palihdsibu 50 skoleneem. Isdots pawisam 1047 rbl. 98 kap. Beedribai ir 5055 rublu leels kapitals.

Rigas 6. behru lahdes statuti 24. oktobrî apstiprinati no Ekschleetu ministerijas.

Basnizinas buhwe, kas Rigâ zelta par peeminu 17. oktobra notikumam, pawisam ismaksajuse 23,348 rbl. 63 kap., bes tam schim noluhkam dahwats buhwmatrials un daschadas leetas, wairak tuhkstosch rublu wehrtibâ. Arkitekts Kiselbachs atlaidis 1000 rbl. leelu maksu, kas winam peenahkusees.

Katrinas skola scho peektdeenu swineja sawus 100 gadu pastahweschanas swehtkus. Winas bijuschee skolneeki sametuschi kapitalu, no kura dibinaschot biblioteku preeksch nabadsigeem skoleneem. Wisas mahzibas eestahdes schinî deenâ bijuschas slehgtas.

Terbatas mahzibas apgabala kurators, slepenpadomneeks Kapustin kgs isgahjuscho sestdeen pahrbrauzis no Peterburgas mahjâ.

No Liwanas, Dinaburgas aprinki, „R. W." sino, ka tureenes katolu basnizas preesters Stefanowitschs un semneeks Auguls nosoditi katrs ar 3 mehneschu zeetuma sodu, tamdehl, ka ar pletni nomisojuschi Liwanas maspilsoni Kelimu, kura sirgs bijis eegahjis preestera tihrumâ. Bes tam Stefanowitschs, us gubernatora knasa Dolgorukowa pawehli tizis atlaists no amata un eeslehgts klosterî.

Jelgawâ pilsehtas domneeku zelschanas noliktas: 3. schkirai us 7. un 8. dezembri; 2. schkirai us 14. un 15. dezembri, un 1. schkirai us 18. un 19. dezembri sch. g.

Lehnes katolu basnizâ, kà „Kurs. Gub. Aw." sino, nakti no 14. us 15. nowembri zaur eelauschanos issagti daschadi sudraba basnizas rihki.

No Sentenes (Talsu apr.), kà „B. W." sino, tureenes kasaks (grahmatnesis) 19. nowembrî eemaldijees weetigâ parka dihkî un tur dabujis galu.

Rihzes muischâ, kà „Lib. Ztga" sino, winu peektdeen bijis leels ugunsgrehks. Nodeguschas kuhtis un sadeguschi kahdi 53 leellopi. Zaur ko uguns zehlusès, ne-esot finams. Zeturtdeen wakarâ nodegusè aisi upites atrodoschàs masa mahjina.

Smiltenê grahmatu sehjejs Jahnis Dsirkals dabujis atlauju, atwehrt grahmatu un rakstam leetu pahrdotawu.

Igates skolotajs, Jehkabs Melgaika kgs, 4. nowembrî swinejis sawus 25 gadu amata swehtkus.

Rewelê pee jaunàm teesàm par swehrinateem adwokateem peelaisti: no weetigeem adwokateem 12 un no Peterburgas adwokateem 5.

Rewele. Swehtdeen, 19. nowembrî, kà jauno teesu eestahschu atklahschanas preekschwakarâ, Rewelê bija musikalska dramatiska soareja, kurâ peedalijàs Kreewu, Wahzu un Igaunu dseedaschanas beedribas. Soareju pagodinaja ari pats justizministeris Manaseïns ar sawu klahtbuhschanu. — Otrâ deenâ, 20. now., ministris swinigi atklahja jaunàs teesu eestahdes. Pehz deewkalposchanas apswehrinaja jauno teesu eerehdnus, pehz tam ministris tureja runu. Pilsehta bija gresnota karogeem. Wisas skolas schinî deenâ bija slehgtas. Ministram par godu bija isrihkota wispahriga goda maltite. — Wakarâ Manaseïna kungs aisbrauza us Peterburgu.

No Arensburgas „Ztgai s. St. u. L." telegrafè, ka naudas pastu pahr Sundu newarot wairs suhtit.

Keisara Majestate, kà Widsemes gub. awisê lasams, us eekschleetu ministra preekschâ stahdità̀m telegramàm, lizis issazit pateizibu ari Rigas dseed. beedribàm, Rigas Schihdu draudsei, Pinku, Beberbekes un Pinku mahzitaja pagasteem, kà ari Kokneses, Wiskalu un Bilstinu dseed. beedr. par minetâs telegramâs apleezinatàm ustizibas un padewibas juhtàm, swinot 17. oktobrî ta notikuma goda-deenu, kurâ Keisaru Majestates un Winu augstee Behrni tik brihnischki isglahbàs no breesmàm.

Waldibai eesneegts preekschlikums par sirgu sahdsibas nowehrschanu. Preekschlikumâ starp zitu norahdot us to, ka wajagot Tschiganeem aisleegt klaidonu dsihwi un isdot likumu par sirgu tirdsneezibu un mainischanu ar Tschiganeem un saukt pee atbildibas tiklab Tschiganus, kà ari tos zilwekus, kas no wineem eeguhst sirgu.

Kiwas kans Sade Peterburgâ pirkschot namu un tur katru gadu pa seemu dsihwoschot.

Domenu ministerija Kaukasijâ, Kutaïsas un Baku gubernâs isdarijuse mehginajumus roschu audseschanâ, roschu elas raschoschanas noluhkâ; mehginajumi isdewuschees labi. Gribot ruhpetees ari par sihda kahpuru audsinaschanas weizinaschanu.

Sudraba medalus ar usrakstu „за усердіе" (par uszihtibu) preeksch neschanas Aleksandra lentâ pee kruhts, dabujuschi Rigas Wosnesenijas basnizas diakons Boris Drewinsch un Jaunpils Nikolaja basnizas psalmotajs Peters Wihtols par puhlèm tautas isglihtibâ.

Kreewijas Widus-Asijas dalâ wairak weetâs isdariti mehginajumi tabakas un wihnkoka audsinaschanâ, kas it labi isdewuschees.

Samarâ 31. oktobrî nomiris pasihstamais miljonars S. A. Arschanows, kas atstahjis 34 milj. rbl. wehrtspapirds un 150,000 desetinu semes. Nelaikis Samaras gimnasijas buhwei nowehlejis 250,000 rbl., atraitnu un bahrinu namam par labu 200,000 rbl., naktspatwersmei 30,000 rbl., pilsehtas uhdens wada paradu aismaksaschanai 300,000 rbl., semkopibas skolas dibinaschanai 6000 desetinas semes un 100,000 rbl. skaidrâ naudâ. Kahds zits miljonars, M. T. Malzers, nelaika beedris, dabujis sinu par Arschanowa nahwi, ari nomiris, atstahdams daschus miljonus skaidrâ naudâ un 200,000 desetinas semes. Ari winsch norakstijis it kreetnas sumas labdarigàm eestahdèm par labu.

Kalkune 2. now. Jehkabstates wirspilsteesâ, kà „B. W." sino, us torga par 761,000 rbl. atkal pahrgahjuse hofmeistara Dr. A. v. Oettingena ihpaschumâ.

Warschawâ plosotees leelâ mehrâ baku sehrga.

Odesâ kahds fuhrmanis ar paschnahwibas noluhku apsehjis jostu ap kaklu, atjuhdsis sirgu un tad jostas galu eesehjis sirga astê, ussitis tad sirgam, kas sahzis skreet, zaur ko sawilzis zilpu ap kaklu zeeti un wasajis fuhrmani lihdſ. Par laimi kahds gorodowojs to pamanijis un winu pusdsihwu wehl atswabinajis.

Telegrami

is Seemeku telegrafa-agenturas

Wihnê, 5. dez. (23. now.) Kahdai no Jaun-Tschekeem Behmijâ isrihkotai dahwanu lasischanai preeksch Husa peeminekla zelschanas ir leeli panahkumi; pee tahs peedalàs pat Wez-Tscheki, kà firsts Kahrlis Schwarzenbergs.

Peterburgâ, 22. now. „Journ. de St. Peterb." nosauz par gluschi nepateesu „Daili News" sinojumu, ka Kreewija sarunajusees ar Turziju par to, ka pehdejà dod Kreewijai dalu no Armenijas, par ko Kreewija Turzijai atlaisch paleeku no wehl ne-atlihdsinatàs kara nomaksas.

Peterburgâ, 23. now. Kà „Graschdanins" esot dsirdejis, tad sultans nodomajis nahkoschâ gadâ Wahzijas keisaru pretim apzeemot un schaî paschâ reisâ nahkt weesôs ari us Peterburgu un Wihni.

Lihdſ 23. nowembrim atnahkuschi 2216 kugi, aisbraukuschi 2149 kugi

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernst Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 24 ноября 1889 г.

Sludinajumi.

Nahwes sina.

Radeem, draugeem un pasihstameem ta behdu wehsts, ka mana mihlotâ seewa, muhsu mahsa un tante

Amalija Bertha Tschakstin,
dsim. Preede,

19. now. 1889. g., plkst. ½2 pehz ligas un gruhtas slimibas aisgahja ta Kunga meerâ. — Paglabaschana notiks swehtdeen, 26. nowembri sch. g., plkst. 1 pehz pusd., is sehru nama us Tornakalna kapeem. — Us klusu peedalischanos eeluhdſ dsili apbehdinati pakalpalizeji.

M. Westernhagen,
sohu-ahrste,
masajâ Minz-eelâ Nr. 1.
Runas-stundas no pulksten 9 lihdſ 4.
Tulschineeki teek peenemti katru otrdeenu un peekdeenu no pulksten 9 lihdſ 10. 5

F. Lotto, Rigâ,
Rising-eelâ Nr. 2,
peedahwà ihpaschi tihro un skaidro
waselinu,
wislabakais lihdsekklis pret reimatismu, kruhschu un kakla sahpehm, augoneem, tulsnahm, ehdehm apsaldejumeem u. t. pr., kà ari wislabakà matu pomade. Lauzineekeem, kas 1 rbl. eesuhta, peesuhtu par pasti 6 podiņus ar leetoschanas pamahzibu. Tapat ari waselinu preeksch lopeem, leetojamu preeksch zaurbersetas ahdas, plaisajuscheem nageem, klibahm kahjahm. Schujmaschin-eļļu, pulweri pret kodehm, tarkaneem un blaktehm, kreetnu **sahbaku smehri, I. sortes petroleju** u. t. pr. Pehrku tukschas petrolejas muzas par wisaugstakahm zenahm atpakaļ.

Herm. Hübnera
jumta papes fabrika.
Noliktawa:
Marstal eelâ Nr. 32,
peedahwà sawu
assalta akmena-jumta-papi,
mastiks-assalta-laku,
akmenogli darwu,
schkidru assalta-jumta-papi
(sabeesinaschanas schkeedru masa),
usnemahs stipru apjumschanu par wislehtakahm zenahm.

Rigas kaulu-miltus,
Anglu superfosfatu un
Thomas miltus peedahwà
Hermn. Stieda.

Kà pagahjuschôs gadôs, tà ari schajâ gadâ greeschu publikas wehribu us no manis isgatawoteem krahschneem kartoneem ar

100 lokſnem paſtpapira (linjetas un nelinjetas) un 100 kuwerteem
ar wahrda burteem glihtâ drukâ Kreewu un Wahzu burteem, par
1 rubli,
kas kà seemas-swehtku dahwanas weenmehr atrada leelu peekritumu; lihdſ ar to peedahwaju ari smalku
papeteriju,
kas satura
50 lokſnes it smalka dahmu paſtpapira un 50 kuwertus
ar baltu wahrda burtu druku, par
1 rubli,
kà ari
ispuschkoschanas kassetes
ar wissmalkakeem, balteem un krahsaineem wehstulu papireem un jaunakàm monogramàm, krahsu, selta un sudraba druku, par daschadam zenàm, un luhdsu, laikâ laipni apstellet. 4
Augusts Lyra,
Kaus-eelâ Nr. 3.

Manâ bilschu- un grahmatu-drukatawâ, burtu leetuwê un
Latweeschu grahmatu pahrdotawâ
Rigâ, pee Petera basnizas,
ir atkal dabujamas
Dseesmu grahmatas
wisadôs eesehjumôs,
kà: kaliko, ahdas un samta wahkôs, ar wisadeem isrotajumeem, sahkot no 1 rbl. 80 lihdſ 7 rbl. 50 kap. gabalâ.
Ernst Plates.

Tusena-Langenscheidta wehstulu leetâ.

Prospekts schais deenàs isnahzis un eeskatams wisàs labakàs grahmatu pahrdotawàs; bes tam tas peelikts pee „Austruma," „Balsa" un „Lehwijas." Oktobra beigàs isnahks 1. un 2. buntniza, us kurâm luhdsam laikâ eesuhtit apstellejumus, lai finatu, zik leelâ skaitâ wehstules drukajamas. Us dascheem peepraſijumeem schè isskaidrojam, ka katra wehstule, tiklihdſ ta isnahkuse, tuhlin tiks issuhtita pa pastu, un schis apstaklis preeksch mahzischanàs no leela swara. Wisas wehstules us reis dabujot, daschs labs mahzitos pawirschi. Tè katram buhs eespehjams katru isnahkuschu wehstuli pamatigi isnemt zauri lihdſ nahkoschai.

Mahzibàm par pamatu lietos Turgenewa interesantais romans „Новь", un schis tahs dara wehl jo peewilzigakas.

Ar apstellejumeem jagreeschàs pee Sieslacka drukatawas, Jelgawâ (Въ типографію Зислака, въ экспедицію „Langenscheidta" въ г. Митавѣ).

Bet ari wisas labakas grahmatu pahrdotawas nems pretim apstellejumus.

„Langenscheidta" ekspedizija.

Galigi teek ispahrdoti:
wateti wihreeschu paletos,
wihreeschu ulster-mehteli
ar kamgarna oderi,
gatawi schaketu apgehrbi,
bikses un wilnaini krekli, kà ari
seeweeschu dubultstoffa mehteli,
wateti mehteli u. krahgu mehteli,
muffas, baretes u. kaschokkrahgi.
Swehtdeen no plkst. 1 lihdſ 4 magasina atwehrto.
P. Lerchendorffs.

Pee „Gulbja".

Jauna modes pretschu pahrdotawa,
Kalku eelâ Nr. 21, tuwu rahtusim,
blakus manai dsiju pahrdotawai pee „Gulbja".

Pasinoju saweem draugeem un zeen. pirzejeem, ka blakus sawai wezajai dsiju pahrdotawai esmu wehl atwehris modes un wisadu pretschu pahrdotawu. Cedroschinos apgalwot, ka mani daudsee dsiju pirzeji ari pilnigi atradihs jaunatwehrtâ pahrdotawâ wisjaunakàs modes prezes teizamakâ labumâ par negrosamu zenu bes usprasischanas.

Ihpaschi eewehlu sekoschàs prezes leelâ daudsumâ un par fabrikas zenu:

Drehbi kaschoku apwelkameem, palto'eem un uswalkeem Drahnu, bukskinu, pirktu wadmalu, wadmalu un puswadmalu. Preeksch weschas: audeklu, pusaudeklu, Turku audeklu, madepolamu, schifonu, schertinu.

Preeksch eeswehtischanas un balles uswalkeem: leelâ iswehlê brahmu, dibitu, kaschimiru, ripsu, alpaku, zefiru, samtu, sihdu, atlasu; lakatus no sihda, atlasa, kaschimira, bulstina un wilnainus un schalles. Bes tam wehl turu pahrdoschanâ leelâ iswehlê daschadas puswilnainas prezes, kà ari kretonu, katunu, sarpinku, pikeju, taldanoru, schertinu, spalwainus aplokamos un daschadus mehbelu apwelkamos.

Dekus (segas), wilnainus un watetus un matratschus, grihdu-dekus, tepikus, preekschkarus, gardines un zitas prezes; bes tam wehl peedahwaju **kahdu atgadijumu cepirkumu no 100,000 ol. wigonj** (vigogne), 2 oleltis platu, fabrikaszena 25 un 30 kap., **tagad 12½** un 15 kap., daschadàs ihstàs krahsàs, derigs preeksch drehbèm, dekeem, gardinèm, oderèm, eebehrschanas u. t. pr

Karogi
(flagas), no 5½ 13 ol. gari, teek pahrdoti no 2–7 rbl. gabalâ.
Wisas prezes pahrdodu ar apgalwojumu. **Jauna modes pretschu pahrdotawa pee „Gulbja". P. M. Potapows.**

Ch. Weitmann kundses no waldibas konzesionets
weetu apgahdaschanas kantoris,
Rigâ, Klostera eelâ Nr. 7, pee Jehkaba basnizas.

Zaur scho daru wispahrigi finamu, ka esmu atwehruse no waldibas konzesionetu weetu apgahdaschanas kantori preeksch **abejada dsimuma personahm, katras kahrtas un amata** un luhdsu zeen. publiku, katrâ schahdâ gadijumâ ar ustizibu greestees pee manim. Ruhpeschos, ka weetu meklètaji dabutu weetas un publika kreetnus un ustizamus gahjejus.

Ch. Weitmann kdse,
bijuse skolas preekschneeze,
Rigâ, Klostera eelâ Nr. 7, pee Jehkaba basnizas.

Georg Schmidta
pulksteņu pahrdotawa
Rigâ, Wehweru-eelâ Nr. 15,

peedahwà leelâ iswehlê par lotî lehtahm zenahm selta, sudraba un nikela kabatas, galda, seenas un modinatajus
pulksteņus,
labi nowilktus un pareisi reguletus. Pulksteņu
kehdes
no wiseem metaleem, aprozes, broschas u. t. t.

Reparaturas pee pulksteneem ar schweizmaterialu isdara us galwoschanu un par lehtakajahm zenahm.

Katru deenu swaigu
dedsinatu
pehrku-, Kuba-, Mokka-
un
Jawa-kafiju
peedahwà
William Jenisch,
Schkuhnu eelâ Nr. 15.

Masa muischa,
200 puhrweetas leela, ir par peenehmigu zenu **pahrdodama.** Tuwakas sinas pasneedſ Pahze muischas walde pahr Bauſku. 3

Sw. Pahwila basniza.
Miruschu swehtkôs, 26. nowembri 1889. g., pulksten 6 wakarâ:
Garigs konzerts.
Pee konzerta peedalàs **Waltera koris,** jaukts-koris sem **A. Ahrgal** kga wadibas, solo dseedataja **J. Zihrul** kdse un ragu kwartete.
Biletes dabujamas **Kapteina grahmatu bodês,** leelâ Kehnin eelâ Nr. 10 un Berga basarâ, kà ari swehtdeen pee basnizas.

Pawasara beedriba.
Swehtdeen, 3. dezembri 1889. g.:
Masku balle.
Sahkums p. 8 wakarâ. Beigas p. 3 rihtâ.
Jenas: beedreem **50** kap., weesem **60** kap. dahmàm **40** kap.
Eenahkums par labu preeksch beedribas atraitnu un bahrinu seemas-swehtku eglites.
Pahrmaksas ar pateizibu nems preti pee kases. **Kahrtibas Komisija II.**

Печатать разрѣшается. Рига, 24 ноября 1889 г. № 8041. Рижскій Полицеймейстеръ Власовскій. — Drukâts un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.